володіти акторськими даними, уміти реагувати на неготовність студентів до такого виду роботи. Однак це не має стати перепоною для впровадження нових видів навчання, а навпаки, спонукати до подолання різного виду труднощів [4].

Отже, активна участь студентів у навчальній діловій грі сприяє не тільки кращому запам'ятовуванню матеріалу, а і розвитку навичок критичного мислення, комунікативних навичок, навичок вирішення проблем, відпрацювання різних варіантів поведінки в проблемних ситуаціях.

Список використаної літератури

1. Ждан В. М. Основні інтерактивні методи навчання в підготовці лікаря-спеціаліста / В.М. Ждан, Є.М. Кітура, М.Ю. Бабаніна // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 22 березня 2018. – Полтава, 2018. – С. 88-90.
2. Інтерактивні методи в навчанні сімейного лікаря на додипломному етапі/ С.В.Шуть, Ю.М.Казаков, Т.А.Трибрат, Н.І.Чекаліна, В.П.Боряк// Матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 19 березня 2020 р. – Полтава, 2020. – С.268-269.
3. Підходи до підготовки сімейних лікарів в Україні та країнах Європи / Ю.В Вороненко, О.Г. Шекера, В.І. Ткаченко [та ін.] // Український медичний часопис. – 2014.– № 3 (101). – С. 114 -120.
4. Русак О. П. Ділові ігри як інноваційний спосіб організації навчального процесу/ О. П. Русак // Інновації в науці та освіті: виклики сучасності: зб. наук. есе учасників стажування для освітян (Польща, Варшава, 2018). – Варшава, 2018. – С65-68.
5. Сучасні інноваційні педагогічні технології в підготовці фахівців первинної ланки охорони здоров'я / [Ю. М. Казаков, Т. А. Трибрат, С. В. Шуть, Н. І. Чекаліна] // Інноваційні інформаційні технології у вищій медичній освіті : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2012. – С. 132-133.

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «ОРТОДОНТІЯ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Трофименко М.В., Ляховська А.В., Карасюнок А.Є., Воронкова Г.В.

Українська медична стоматологічна академія

Наведено й обґрунтовано необхідні зміни структури дистанційного навчання предмета «Ортодонтія» для досягнення вищої його ефективності. Це зумовлено недостатнім контролем засвоєння здобувачами вищої освіти знань, особливо щодо практичної складової навчального процесу.

Ключові слова: ортодонтія, навчання, дистанційна форма, підвищення ефективності.

The article introduces and substantiates the necessary changes in the structure of distance learning in the "orthodontics" subject to achieve greater efficiency. This is due to insufficient control over the assimilation of higher education by students, especially in relation to the practical component of the educational process.

Key words: orthodontics, education, distancing form, increasing of efficiency.

Глобальні процеси розвитку в сучасному світі стають потужними каталізаторами традиційної системи освіти, зокрема медичної освіти України. У цьому аспекті діяльність закладів вищої освіти пов'язана з розвитком і використанням інформаційних технологій у повсякденному навчанні й поширенні знань серед здобувачів вищої освіти. На сучасному етапі розвитку суспільства в умовах пандемії важливу роль у діяльності більшості освітніх установ відіграє дистанційне навчання [2; 5].

Як відомо, дистанційне навчання – це форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів і студентів на різних етапах навчання й самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі [1; 5]. Основними перевагами дистанційного вивчення предмета «Ортодонтія» є можливість цілодобового доступу здобувачів вищої освіти до навчальних та інформаційних матеріалів, що розділені за тематиками відповідно до календарно-тематичного плану практичних занять.

З одного боку, це ідеальне рішення для тих, хто віддає перевагу сучасним інформаційним технологіям у освіті й цінує свій час. Дистанційне навчання дає студентам можливість цілодобового доступу до навчальних матеріалів, постійну підтримку й консультації викладачів і методистів, відеолекції в режимі опііпе, віртуальні тренажери й інші технологічні рішення для забезпечення ефективного процесу навчання. Нині дистанційна форма навчання демонструє свої переваги перед іншими формами навчання завдяки своїй значно вищій інформативності, доступності й економічній ефективності. Вона також потребує менше часу й енергії для засвоєння знань, значно мобільніша й комфортніша, ніж інші форми навчання [5]. Саме цими й іншими причинами зумовлюється експансія дистанційної форми навчання в усьому світі, а групове навчання в аудиторіях і читальних залах поступово втрачає свої позиції. До переваг дистанційної освіти можна зарахувати також можливість індивідуалізації навчання, вибір бажаного темпу і швидкості навчання, висока якість контролю знань за допомогою модульної системи навчання, ефективне тестування [5]. Треба зазначити, що дистанційна освіта не є просто електронним варіантом заочного навчання, адже вона потребує підготовки спеціальних навчальних курсів.

З іншого боку, дистанційна форма навчання має певні аспекти, опрацювання яких ще потребує значних часових інтервалів і напрацювань викладачів. Одним із таких можна вважати недостатній контроль засвоєння знань здобувачами вищої освіти. Адже для об'єктивного оцінювання потрібно враховувати і теоретичну, і практичну складові навчального процесу [3; 4]. Останню в дистанційному форматі повноцінно оцінити неможливо, алже скринінг практичних навичок потребує визначення якості виконаної роботи. Щодо вивчення предмета «Ортодонтія», єдиним можливим для оцінювання практичним аспектом лишається ведення альбомів самопідготовки й написання навчальної історії хвороби [3]. Тобто «теоретизацію» навчального процесу, зведення його до механістичних прийомів і методів (тестове оцінювання, усне опитування) можна вважати досить суттєвим недоліком дистанційного навчання.

Наявність так званих «віртуальних тренажерів» для відпрацювання й засвоєння практичних навичок, безперечно, певним чином долає проблему практичного тренінгу, але лише в аспекті автоматизації виконання тієї чи іншої практичної навички. Щодо індивідуалізації підходу до їх засвоєння й використаня на практиці, гострою проблемою стає відсутність живого спілкування з пацієнтом. Тож можливим виходом може бути створення інтерактивних онлайн тренінгів-семінарів із залученням пацієнтів (згідно з тематикою практичного заняття) і можливості проведення клінічного методу обстеження, аналізу отриманих скарг, збору анамнестичних даних тощо в режимі zoom-конференції та ін.

Неможливість формування повного уявлення про зміст навчального предмета ускладнює весь дистанційний формат навчання в цілому. «Ортодонтія» – досить складний для засвоєння лише в дистанційному форматі предмет. Тому необхідна зміна структури дистанційного навчання для досягнення вищої його ефективності. На нашу думку, неабиякої актуальності набувають розробка й застосування практичних відеопосібників при проведенні теоретичного курсу. Це дасть можливість візуалізації теоретичної складової не лише у вигляді малюнків і схем, а і з використанням коротких анімаційних роликів тематичного спрямування, поєднаних і в теоретичні, і в практичні блоки. Це полегшить сприйняття й підвищить якість засвоєнння інформації, підготує базу й певне підґрунтя для участі в онлайн-семінарах і конференціях інших рівнів складності тощо. Крім цього, можлива якісна проміжна атестація з підтвердженням рівня знань певного рівня складності, що дозволить перехід до наступного теретично-практичного анімаційного блоку. У разі, якщо студент не має можливості засвоїти знання на всіх рівнях, необхідно розробити додаткові курси для компенсації відсутніх знань. Також доцільним, на наш погляд, є підготовка й презентація клінічних кейсів здобувачами вищої освіти на основі наданих їх вхідних даних, тобто викладачем студентові надаються матеріали з навчальної історії хвороби, що містять фото-, відеопротокол, дані додаткових методів досліджень. Здобувач вищої освіти, користуючись багажем теоретичних знань, представляє клінічний випадок із зазначенням не лише даних суб'єктивного й об'єктивного обстежень, а і їх обґрунтування.

Необхідно звернути увагу, що під час навчання в дистанційному форматі виникає низка нових вимог: уміння виділяти й концентрувати увагу групи здобувачів на найбільш значущих моментах у навчальному матеріалі відповідної теми, чітко формулювати відповідь у зв'язку з браком часу при спілкуванні й проведенні опитування онлайн, що так само вимагає від викладача чіткого формулювання запитання й завдання.

Отже, інтеграція досягнень технологічного процесу сприяє широкому розвитку формату дистанційного навчання серед здобувачів вищої медичної освіти. Представлені розробки й пропозиції щодо дистанційної форми викладання й вивчення предмета «Ортодонтія», пов'язані з інтеграцією онлайн-режиму в контексті розвитку практичних навичок і формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, потребують подальшого обговорення, аналізу й упровадження в навчальний процес.

Список використаної літератури

1. Андрусенко Н. В. Можливості системи дистанційного навчання студентів ВНЗ / Н. В. Андрусенко // Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжв. вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – С. 7-9.
2. Власенко І. Г. Впровадження дистанційного навчання – вимога сучасності / І. Г. Власенко // Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжв. вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – С. 7-9.
3. Смаглюк Л. В. Опанування студентами практичних навичок – важливий етап фахового навчання ортодонтії / Л. В. Смаглюк, А. Є. Карасюнок, А. В. Ляховська, Г. В. Воронкова // Матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю «Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика». – Полтава, 2020. – С. 200-201.
4. Трофименко М. В. Базові складові формування сучасного фахівця в аспекті викладання предмета «Ортодонтія» / М. В. Трофименко, А. В. Ляховська // Матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю «Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні». – Полтава, 2019. – С. 227-229.
5. Штихно Л. В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти / Л. В. Штихно // Young Scientist. – 2016. – № 6 (33). – С. 489-492.